

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$ an
9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Focea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oră 12 fl., a treia
oră 10 fl.

Tot ce privește foia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaș.

Foie bisericească-politică.

Anul XIII.

Blaș 11 Iuliu 1903.

Numărul 27.

EPISCOP. DEMETRIU RADU,

Yeneratului Cler și iubitului popor
credincios din diecesa greco-catolică
română a Lugoșului.

*Dar și mântuire de la Dumnezeu și
binecuvântare arhierescă!*

Sărbătorirea jubileului de 50 ani de la
înființarea canonică a Diecesei Lugoșului,
mulțumită Preabunului Dumnezeu, s'a pe-
trecut în liniște și cu succes dintre cele
mai îmbucurătoare. Strălucirea și mărirea
festivităților noastre jubilară au dovedit nu
numai gradul frumosei dezvoltări, la care
a ajuns această tineră instituțiune bisericească
în timp așa de scurt, ci a pus în vederea
de obște și puterea ei de viață până întru
atâta, în cât a dat garanță tuturor, că,
sub ocrotirea Provedinței divine, timpuri
fără de număr croite sînt stăpânirii sale.

Fost-au, da, mari și înalțătoare aceste
festivități sacre, și farmecul și entuziasmul
lor, pornit de la Biserica Catedrală, s'a
întins și restrâns peste întreaga Diecesă,
deșteptând și întărind întru inimile preo-
ților și credincioșilor noștri sentimente alese
de bucurie, de mângăiere de încurajare și
de bărbăție pentru luptele viitorului.

Întru mică inima mea înse, sentimen-
tele de felul acesta cu adevărat însoțite și
amestecate erau și sînt cu o mare înduo-
șare. Cu înduoșarea și durerea aceea, ce,
de piatră să-ți fie inima, și totuși o cu-
prinde și o scie înmnia, când ajungi la
punctul de a te despărți de frați iubiți, cu
cari și binele și răul împrennă ai avut a-l
gusta, spre a te depărta însoțit de gândul
mare, că sub raporturile legăturii de mai
înainte cu ei nici odată nu te vei mai
întîlni.

Pe cum vă este deja cunoscut, tocmai
pe când ne aflam în prējma jubileului,
ieșise preagratiuosul decret, dat în Viena
la 10 Maiu 1903, prin care clemența suve-
rană a Maiestății Sale gloriosului nostru
Rege Apostolic Francisc Iosif I. m'a de-
numit și transferat de la ilustrul vostru
Scaun episcopesc al Lugoșului la Scaunul
episcopesc al măritei Dieceze greco-catolice
de Oradea-mare, devenit vacant prin tre-
cerea la viața de veci a atât de binemerit-
tatului Episcop Michail Pavel.

În urma acestei prealalte hotăriri,
la 19 Maiu, după chemarea E. Sale Nun-
țului Apostolic din Viena, am depus în

mănuile sale profesiunea credinței catolice.
Iar la 27 Maiu am depus tot în Viena la
piclărele Maiestății Sale imperiale și regalé
apostolice jurămîntul de fidelitate prescri-
s a se face în asemenea ocaziuni. În fine,
Preafericitul nostru Părinte Papa Leon
XIII. următorul Sfintului Petru și Vicarul
D. N. Isus Christos pe pămînt, în Consis-
torini papal ținut la 25 Iunie, s'a îndurat
s deslegă legătura sacră ce am fost în-
cheiat-o prin faptul consacrării mele întru
Episcop cu Diecesa Lugoșului, a da întărire
preagratiuosei denumiri regesci, a mă pre-
conisa pentru același Scaun episcopesc
greco-catolic de Oradea-mare.

Ast fel îndeplinindu-se toate actele
acestea, așa de însemnate pentru zilele
vieții mele, și vedită făcându-se peste mine
dispunerea cea plină de îndurare a Prove-
dinței dumnezeesce prin manifestarea hotă-
ririlor mai marilor mei, ajuns-am, o, Prea-
iubiților mei Frați și fiți sufletesci, la mo-
mentul de a mă despărți de voi și de a-mi
lua rămas bun de la voi.

Timpul petrecerii mele în mijlocul
vostru ca Archiereu și Păstor al acestei
diecese, a fost de șesă ani: timp scurt în
viața unui om, și foarte scurt în viața unei
diecese, timp destul de îndelungat înse în
viața unui Archiereu, ale cărui momente
tote au să fie consacrate binelui de obște,
amăsurat marilor datorințe, ce s'au pus pe
umerii lui, când prin dumnezească misiune
a fost trimis să pască o turmă cuvîntătoare.

Ei bine, cum am petrecut eu acest
timp, și cum mi-am împlinit eu aceste mari
datorințe? Grea este întrebare și fior de
morte străbat sufletul meu gîndindu-mă la
aspra și înfricoșata dare de samă, ce am
s'o fac într'o zi înaintea Marelui Judecător
al vieții noastre. Departé ori de aproape să
stea acel moment plin de grōză și de
spăimă pentru mine, dar fie, ca adevărat
din sinceritatea inimei mele să iese suspinul
meu, când cere pentru atunci nemărginită
mila Domnului, acea milă și îndurare ne-
măsurată, carea peste toate lucrările sale
este! Iar în fața Diecesei de a-și ave
barem dreptul de a pute repeti cu marele
apostol al neamurilor: de se cuvîne a mă
lăuda, de neputințele mele mă voi lăuda;
dar ce sînt ale mele isprăviri în asemănare
cu ostenele și jertfirile de sine, ce le-a
desfășurat el pentru mărirea lui Christos
și vestirea Evangheliei sale?

Una înse, am curajul de a o spune
și anume, ca cela ce prin muncă și oste-

nelă, dar mai virtos prin darul Domnului,
m'am ridicat pe Scaunul Archieresc din
sinul poporului românesc, m'am silit a fi
condus și stăpănit pururea de intențiun
bune întru desfășurarea modestelor mele
puteri în folosul Diecesei, adică în folosul
spiritual și cultural al aceuiași mult iubit
popor.

Și dacă în mijlocul greutăților, cu
cari zi de zi avem a ne lupta, căci luptă
este, după cuvîntul sacru, viața omului pe
pămînt, s'a putut face ceva în privința
acesta, după darul ceresc, mulțumitor vă
sînt mai întăiți vouă, venerați membrii ai
Capitulului Bisericii catedrale, cari cu sfa-
turi înțelepte și basate pe bogăția esperi-
enței vōstre, cu devotament și sirguintă ați
stat necontent într'ajutorul meu; mulțumitor
vă sînt apoi vouă Onorați Frați protopopi
și preoți, cari, osteneind în largul Diecesei,
cu însuflețire ați stăruit în fața locului
pentru ducerea întru îndeplinire a disposi-
țiunilor și povețelor trimise de la centru;
mulțumitor sînt nu mai puțin poporul
însuși, carele cu oborul stors din crunta
sudore a fețelor sale, a sărit într'ajutor la
sustinerea mai de parte la dezvoltarea și
înmulțirea felurilor noastre aședeminte bi-
sericesce și culturale; mulțumitor mai sînt
în fine și autorităților publice civile de tot
felul, cari necontent au spriginit cu bună-
voință silințele ce mă străduiam a le da
pe întrecute cu clerul și poporul pentru
promovarea binelui diecesan și prin aceea
și a binelui patriei.

Iar când prin acestea dau mulțumită
tuturora pentru sprigini și ajutorul ce
mi-l-ați întins, când cuvîntul pururea du-
reros de rămas bun are să răsune de pe
buzele mele, eu, o Venerat Cler, ca cela
ce vă cunosc zelul, de care sînteți purtați,
a vă spune altă nu pot, de cât a vă ruga
să fiți și în viitor cu neîncetată stăruință
la îndeplinirea măreței lucrări din via
Domnului, unde vocațiunea preoțescă v'a
chemat a munci.

Da, știu, multe și nenumărate sînt
greutățile, lipsurile și necasurile, cu cari
aveți de a vă lupta zilnic, și nu a rare
ori trebuie să primiți în loc de recunoștință
și mulțumire, supărare și amărăciune, ca
drept răsplată a prețioșelor jertfiri de voi
înși-vă; dar, să nu slăbescă a vōstră însu-
flețire, nici să scadă vre-odată din voi cu-
rajul luptei sacre. Pentru că, la lumina
credinței, ce o propovăduiți mulțimei, voi
prea bine știți, că ostenele vōstre pentru

Onoratul **PARACLIS** al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și
CANÓNELE cătră Domnul nostru Isus Christos și Îngerul păzitoriu. Prețul 20 fl. + 10 fl. porto.

Evangelie le faceți, ca împreună pătașii ei să vă faceți, și voi așa alergați, nu ca și cum n'ați ști, și așa dați război, nu ca și cum ați fi bătând vînduhul.¹⁾ După aceea, voi sînteți păstoriți acelui popor, carele în cursul veacurilor pline de dăruire pentru ei, numai sub aripile ocrotitoare ale bisericii și-a căutat și aflat, pe cum sufletească mîntuire, așa și scutintă și adăpost existenței sale, și tradițiilor moștenite de la străbunii săi. Iar ca atari, mîngăiați-vă întru necasuri și vă încurajați în suferințele și luptele vîstre prin gîndul și convingerea, că continuați munca nobilă a acelei vrednice preoțimii, carea pe vecie și-a asigurat recunoștința acestui popor.

Ce voiți zice apoi vînd, seumpilor mei credincioși, dacă nu aceea, ca să vă îndemu încă odată cu tărie, să fiți stăruitori în iubirea lui Isus Christos, întru alipirea din inimă isvoritoare către sfința Biserica, către Scaunul Romei celei vechi, aședat ca centru strălucitor într'insa de dumnezească mîna Lui, — și neobosiți arătându-vă la cultivarea virtuților creștinesci și cetățenesci în plecturile vîstre sociale și individuale. În timpurile noastre au început a se învîrți prin mijlocul vostru o mulțime de proci mincinoși, cîntînd în fel și fel de chip a vă sminti și abate de la căile cele netede ale credinței creștinesci, a înlocui prescripțiunile și aședemintele ei cu usanțe absurde și ridicule, a slăbi, și chiar a rumpe legăturile sociale ale vecinicei dreptăți, a sdrobi supunerea după conștiință, iar nu din frică sabiei către autoritățile constituite și legale, a smulge din plecturile vîstre speranțele creștine spre a sădi acolo închipuiri periculoase, visuri nereali-

¹⁾ I. Cor. 9, 18.

sabile și deserte amăgiri, iar prin toate acestea a sîndului din temelii ordinea și auctoritatea puse de la Dumnezeu pe baza născămintă a societății publice și familiare.

Voi înse nu vă lăsați, amăgiri în astfel de proci mincinoși; pentru că ori că de ademenitoare s'ar părea a fi formele în cari se arată mincinoso graiul lor, ei altă nu sînt de cât vestitori de învătăuri scălciate și greșite. Nu vă învîrțiți, și nu vă lăsați a fi purtați, după cuvîntul S-tului Pavel, de tot vîntul învătăurii, întru amăgitura óneilor, întru viclesug spre meșteșugirea înșălăciunii.²⁾ Nu treceți hotarile vechi, care le-ați pus părinții vîstri.³⁾ Ci mai virtos ascultați de Isus Christos, carele, — voiți mai zice vînd repețind, de pe tronul vecinicei sale mării nu încetează de a chiama la sine, prin glasul Bisericii sale, neamului omenesc spre a-l mîngăia, vindeca și fericii cu darul nesfîrșitelor sale bunătăți: Veniți la mine toți cei osteniți și înșărcinați; veniți toți cei ce vă osteniți rătăcind pe drumurile colturóse a tot felul de erori, unde v'au condus cu basme meșteșugite proci mincinoși; veniți toți cei ce gemeți înșărcinați sub grósnica povară a deșartelor făgăduințe de odihnă, cu cari v'au ademenit cărtitorii, grăitorii de rău, născuți spre vîinare și stricăciune; deșteptați-vă și veniți la mine, popóre cufundate în întunec și în umbra morții, popóre lănceđite în chaosul durerii, de unde a dispărut viața vrednică de voi; părăsiți pe cei ce pentru lăcomie cu cuvinte amăgitoare pe voi v'au preocupat, părăsiți pe cei ce vor să vă astimere setea, și ei nu sînt de cât nori fără de apă, ce se pórta de vînturi;

¹⁾ Ephes. 4, 14.

²⁾ Prov. 22, 28.

părăsiți pe cei ce vor să vă dea progres și înșălăciune, și ei nu sînt de cât copaci tomativi peroditori, de două ori morți și desrădăcinați; pe cei ce vor să vă ilumineze, și ei nu sînt de cât stele rătăcitoare, cărora negura întunecului în veac se păzește.¹⁾ Veniți la mine, toți cei osteniți și înșărcinați, și eu vă voi odihni pe voi!²⁾

II.

Despărțindu-se înse de voi, o, Preaînubiților mei Frați, acela ce după apostolósca sa misiune vînd v'au fost Păstor și Păriute întru Isus Christos, voi nu rămăneți orfan. Pentru că, după cum așiderea vînd este cunoscut, aceea și înđoiță grație pontificie și regescă s'a îndurat a vă feri Scaunul vostru episcopesc de incomoditățile unei vacanțe de regulă împreunată cu așteptări mai mult ori mai puțin îndelungate, cu îngrijiri și frămîntări neliniștitoare. Și ast fel, de odată cu denumirea și respective transferarea mea, Maiestatea Sa Regele nostru Apostolic Francisc Iosif I. cu preagrațiosul său decret, dat în Viena la 10 Maiu 1903, s'a îndurat a denumi de Episcop al Lugoșului pe Ilustritatea Sa Domnul Dr. Vasile Hossu, Prelat Domestic Pontificiu, Canonic scolastic în Capitulum Bisericii Catedrale Metropolitane din Blaș, Asesor consistorial la S-tul Scaun episcopesc al Lugoșului, Doctor în Filosofie și în S. Teologie etc.

Însușirile rare și nobile cu cari împodobit este el de la Dumnezeu, strălucitórele sale virtuți, vasta sa sciință, bogata esperință a vieții, scurt luminata cunună a meritelor de tot felul, prin cari acest

¹⁾ Iud. 1, 15.

²⁾ Mat. 11, 28.

FEUILLETON.

SCIINȚĂ RARĂ.

La anul 1893 muri în St. Gallen o femeie bătrână. Cu bărbatul nu duse ea o căsnicie chiar de model, pentru că el era nițel cam cheltuitor, pe cum se întimplă la multe case domnesci, iar ea, dómna bătrână, era póte nițel certăreță. Destul, că la ceasul morții să împăcară și ea muri cu pace. Pe când îmbrăcarea cadavrului se ivi lipsa unei învilitóre de cap. Bărbatul aduse una, dar femeie pufniră în ris și o aruncară la o parte. O soțotiașă prea sdrențoasă. Bărbatul o prinde și i-o svirle femeii vecine:

— Aci e sdranța asta! de nu o ducl, țî-o arunc în ochi! Blînda femeie tot întorcînd la învilitóre răpută i-se părea de tot curioasă căptușala! O desfăcu și Dómnel în ea fusese cusut un cambiú peste 200 cor. și 4000 cor. în hîrtie.

Se póte închipui bucuria bietei femei, care și alt cum suferia în mare miserie. Era aprópe să-l liciteze casa pentru datorii.

Multe femei își mîntuiră casa prin crutare și în lucrurile cele mai mici. Crutare e o sciință rară și de folos. Deprinde-o! Ei, dar cum?

Întăi și întăi: plătesce tot cu bani gata. Fie care femeie, care a cumpărat până acum pe datorie, iar de aci în colo va primi sfatul ăsta, va mîntui cel puțin a opta parte din cheltueli, trăind cu tóte acestea, ca și mai înainte. Cum se face, că mulți să îngropă și fără voie în datorii, cari de-adreptul nu-s în stare a le plăti? Causa e cumpărarea tot pe „așteptare“.

De la butar, măcelar, negustor, lăptăresă, de la toți! Apoi — lucru firesc — mîncă și beaú fără grijă, iar când vine — plătesce! răcesc: cassa golă! Așa! La căți a adus asta doba în pórtă! — În foc dar cu cărțile de cont!

Începeți numai plătirea pe loc, desvătăți-vă de facerea datoriilor și veți vedea, că și somnul va fi mai ușor; iar în fața negustorilor de tot felul vă cresce cinstea.

Mal în colo: cumpără numai ce e mal de lipsă și când țî-e neîncunjurat de lipsă. Femeia cu adevărat înțeleptă nici când nu cheltuesce nesocotit. De țî-ar atrage ochii ori ce marfă cât de frumoasă și de țî-ar lauda-o negustorul până răgusesce: tu te întrebă: am eu lipsă neîncunjurată de ea? Nu pot trăi și fără ea? Femeia negândită nu se întrebă așa nici odată. Cumpără pe ori ce preț ori ce e plăcut ochilor și gurii. Să seduce, că acum e ocașune bună, e vîndare finală și se daú pe prețuri de batjócură. Și asta, și ceea; perdele, rocouri, pălării — tot numai pe prețul jumătate. . . Trebne prinsă ocașunea, și dacă portmoneul e gol! Așa apoi să aruncă mulți bani pe lucruri de tot superfine, cari de le observă bărbatul, cred, că cu tot dreptul să revóltă în suflet. De aci încep împunsăturile de vorbe, neîndestulirea și neînerederea.

A treia regulă de aur: țé marfă simplă și bună. După ce ai judecat bine, că ai lipsă neîncunjurată de asta, ori de ceea, te întrebă: de unde s-o cumpăr?

Unele femei au credința: cu cât mai leștină, cu atât mai bună. Și nu e adevărat! Pentru că, ce e fórté leștin, e de 2 ori așa de scump, de óre ce n'ajunge nici pe jumătate cât marfa bună și țîne numai pe jumătate atăta vreme. Când se strică apoi îți mîncă repararea banii. Cuprinde

mult adevăr proverbul: sgărcitul cheltuesce de două ori, și: cel mai scump e tot de una cel mai leștin. Prețul numai atunci să-l promiți, când ești convins, că-l meriți. Nu da pe formă, ci pe fond, pe trăinicie.

A patra regulă înțeleptă: obiectul cumpărat folosescel cu minte. Ce poți fă tu și familia ta. Prin asta cruti personalul netrebucios și cheltuelile, împreunate cu el. Unde veđi stricat, reparăză în grabă, căci alt fel îți dá înđoiță de lucru. Sfirmitura, picată jos, ridie-o. Pănea de tóte zilele Dumnezeu țî-o dá. N'ó calca în picioare. Așa fă cu tóte ale tale, căci tóte-s dar de la Dumnezeu. Adu-ți aminte de cuvintele Scripturii: stringeți sfirmiturile, ca să nu se strice! Ai îndemu mai frumos pe crutare, de cât aceste cuvinte a lui Isus? — Ce agonisesc bărbatul, e datorința femeii să păstreze. Crutarele ei au același preț cu agonisirea bărbatului. Nu ai sciința asta? Se implinesce adevărul: mai mult scóți din casă cu șurțul, de cât aduce gazda cu carul.

În deosebire însemnată crutare e femeii în culină. Una are trebuință pe de două ori de atât, cât alta, și cu tóte acestea mîni cările is rele. Acesta produce destul și bun din jumătate. A învêtat a ferbe, pe când cealaltă póte la nimic nu s'a gîndit așa de puțin, ca la culină. Și se póte, că ultima cîntă frumos la pian, jócă admirabil, își scie petrece, gîngăvesce ceva franțuzesc și englezesc, se ocupă cu poeții mari, vestiți și citeză versuri de tot nimerite din ei. . . Dar, dacă dimineța se întimplă, că bucătăresei i-se face rău, apoi i-se poticnesce tóta mășinaria casei și din culina ei nu poți scóte nici barem o cafea, fêrtă cum se cade! Cam'trist lucrul! Dar de alt fel nimica nu e prea tîrziu! Tocmai de aceea

bărbat distins deja de mult, și peste a sa vîrstă, s'a ridicat între fruntașii Bisericii greco-catolice românești, au făcut și cu drept cuvînt, de a lui numire a fost sîntată cu cea mai mare bucurie și îndestulare nu numai de la un colț pînă la celalalt al Diecesei Lugosului, ci întregă noastră Provincie metropolitană de Aiba-Iulia și Făgăraș.

La datele și în zilele pomenite mai sus Ilustritatea Sa noul Episcop, întocmai ca și mine, a îndeplinit toate acele împreunări cu o denumire episcopescă; iar la 25 Iunie a. c. în același Consistor papal a fost preconizat de Episcop al Lugosului. Așa în cât nu mai rămîne de cât a fi consacrat și apoi instalat în Scaunul episcopesc, la care a fost ales, numit, întărit și preconizat.

După încunoscîntarea ce am avut-o, consacrară Ilustrității Sale o va săvîrși-o E. Sa I. P. S. Domn Dr. Victor Mihályi de Apșa Archiepiscopul și Mitropolitul nostru de Alba-Iulia și Făgăraș, asistat de Episcopii săi sufragani, în Biserica Catedrală din Blaș. Duminică în 19*) Iulie st. n.

O săptămână mai tîrziu, adică Duminică în 26 Iulie, se va îndeplini și actul instalării noului Episcop în Scaunul său în decursul S-tei Liturgii ce se va ținea în Biserica Catedrală din Lugos. Atunci eu voi depune din mâinile mele administrarea acestei Diecese, și prin faptul instalării o va lua-o noul întru Christos. Frate. Episcop Vasile Hossu; atunci pogorîndu-mă eu de pe Scaunul vostru episcopesc, cu mîrire din sul se va sui în el spre a-l stăpîni. — și, spre binele și mîndria voastră, să-l și stăpînescă într-o lungime de ani fericiți!

*) Datul nu e statorit încă definitiv.

femeia conștiințioasă suplinesce cu grabă ce a întreprins și-și ține de cea dintăi datorință să învețe a ferbe baze!

Învățarea nu-i rușine nici odată mai ales în lucrul acesta. Căci bine scim, că chiar cu culina sînt împreunate cele mai multe datorințe familiare. Căți bărbați s'au strălucit de casa lor și se dedau la traiul de hotel... și la toate pîrtă vina femeia lenesă! Să introducem în casele noastre articolul cel mai binecuvîntat, laptele. Durere în zilele noastre vedem, că se caută ceea ce excită. Se caută vinul, cafeaua, tea și viarsul, nesocotindu-se mîncările cu adevărat nutritive. Un învățat din Elveția scria preotului dintr'un canton: „dacă DTa, dle părinte, poți să-ți dedai credincioșii la vechea mîncare nutritivă, la grisul din făină de ovăș, fert în lapte, mai mult și mai mare bine faci, de cât când ai întemela un canton nou”. — E aproape de păcat a desprețui laptele. Chemiștii dovedesc, că laptele e cel mai simplu mai nutritiv și mai fectin articol de consum. Medicii mai dovediră, bazați pe exemple, că unde s'au consumat mult lapte mortalitatea la copii e numai de 20% și din tinerime numai 25% sînt incapabile de serviciul militar. În același timp unde laptele e desprețuit, ori nefolosit, mortalitatea la copii e 40—50% și incapacitatea de serviciul militar 75%.

Îubesc simplitatea traiului. Căsnicia și creșterea pruncilor să fie bucuria și fericirea ta. Totă grigea ta să fie, ca copiii și bărbatul să se simtă bine acasă. Așa nu-ți vei frămînta gîndul cu învîrtirea lumii. Casa să-ți fie un cuib prietinos. Nu rîvni saloane și nu scii ce budoare. „Odala cea mai largă să-ți fie dormitorul” — zice un doctor înțelept. E frîmîsă și simplitatea în îmbrăcăminte. Ore cine ceti vi-

Indreptățite sînt toate festivitățile obicei nuite a se ține cu ocaziunea instalării episcopesci; pentru că acelea sînt semnele de bucurie din partea fiilor la sălutară. nouului lor Părinte și Păstor. La dorința manifestată în mod expres și chiar cu insistență din partea Prea Sfinției Sale Domnului Episcop Inse, în deosebi în urma înălțătoarelor, festivități desfășurate acum de curînd pentru Îubilenul Diecesei în Lugos cadrul festivităților de instalare are să fie cât se poate de restrîns și de un caracter mai mult local, încunjurîndu-se dar agomotul festivităților din afară, cu atât mai tare înduplecați-vă o, Fraților, a vă strînge la oaltă cu Poporul credincios înaintea S-tului Altar, și acolo, anumit în ziua de 26 Iulie, prin cîntarea Doxologiei celei mari, mulțumind Preabunului Dumnezeu căci va da un Arhiepiscop așa de distins, cereți peste el îmbeșugarea darnului ceresc, ca să vă pîrtă ocărui cu înțelepciune, și, spre neînțetata dezvoltare și înflorire a acestei Diecese, să pîrtă duce într-o îndeplinire și cele ce înaintașii săi cu dor dorindu-le, împlinite a le vedea nu au putut, și cele ce încolțite și pline de viață sînt într-o nobilă și învîpăiată inima lui.

Începînd cu ziua instalării, membrii Veneratului Cler diecesan, amăsuraședemintelor S-tei noastre Biserici, la rugăciunile publice unde este a se pomeni Episcopul numele meu îl vor înlocui cu numele Episcopului Vasile.

Încetînd inse, Venerați Frați, cu pomenirea oficioasă a numelui meu, rugînd vă rog pe voi și pe Iubiții credincioși, ca, terțându-mi cele ce vă voi fi greșit, la rugăciunile voștre pe mine uitării să nu mă dați, ci aducîndu-vă în taină aminte de mine să

zitorii de la „Grand magasin de Louvre” din Paris. În care-va Novembre numărul lor atîngea cifra de 92 de mil. Cumpărătorii cheltuiră 3.420.000 cor. și anume 1.571.600 pe mătăsări, iar 2.780.000 pe țesături. În Elveția numai un singur negustor de renume încasăză la an 25 milioane franci. Ce crutări s'ar pute face din sumele acestea! Dar moda, moda!

Bogatul și fruntașul pîrtă îmbrăca și ceva mai scump și mai ales, dar, să îngroși în haine comori, e păcat. Apoi că unele să strălucescă: pe cînd altele — cele mai de lipsă — să fie numai ceva sdrențe dure — e curată nșurîntă și păcat. Iar eu am vădut așa la o damă de modă, dusă la spital. Preoții medici, membrii de ai reuniunilor de binefacere, toți esperieșă la tot pașul, că cei ce înnotă în moda scilpitore, din afară abia au o albiură mai cinstită și mai curată. La asta trebne o bună doză de ușurătate! Cartea cărților așa grătesce: „Nu pîrtă, nici mîrgelele, nici hainele prețioșe să fie podoba femeilor, ci faptele cele bune!”

„Podoba voastră să nu fie frizura, cerceii de aur, ori îmbrăcăminte excentrică, ci bunătate inimii și liniștea sufletului, cari au cel mai mare preț la Dumnezeu. Așa erău împodobite ore cînd fericitele femei, cari s'au încredut în Domnul!”

Șurțul de culiuă se numără între cele mai prețioșe haine femeiești. Culina și locuința sînt imperiul femeii. Aci ea e regele. Stăpînescă peste ele cu iubire și cu grige. Lase oginele șgomotoșe, soirée-le, balurile și petrecerile, pe sama damelor, cari la toate să priceap, numai la aceea nu, ca să fie femei casnice și mame.

Trad. de

Monica.

cereti cu dragoste mila și ajutorul Domnului peste nevrednicia mea, ca să pot corespunde cât de cât însemnatei și grelei misiunii ce mă așteptă la locul noii mele destinațiuni, să pot pași barem de departe pe urmele ilustrilor Arhiepiscopii, cari, de pe strălucitul Scaun al Episcopiei greco-catolice de Oradea-mare, prin virtuțile și meritele lor, podoba au fost pentru întregă greco-catolică română și peste tot pentru neamul românesc.

În schimb, fiiți eu toții asigurați, că eu eu aceeași dragoste cu care m'am silit a vă iubi și păstori, imi voi aduce aminte de voi la ultimile mele rugăciuni de vreme ce cu mare scumpătate voi păstra în inima mea pomenirea stimei, afecțiunii și reverinței cu cari, peste vredniciile mele, m'afți încunjurat în tot timpul pastoreșii mele în mijlocul vostru.

Și acum, o, Dîmnă, alină cuvîntul durerii mele, și întărește inima mea, ca în deplină putere să scii cere și implora priosința binecuvîntării tale peste clerul și poporul acestei mărite Diecese. Și fă cu al tîu puternic dar ceresc, ca preoții acestui bun popor, oțeliți prin lupte, întăriți prin lipsuri mîngăiați, cu zel mereu crescînd să vestescă laudele tale, să mîntuescă sufletele răscumpărate cu prețios sîngele tîu, să-i păzescă și înmulțescă aședemintele sale culturale, să-i conducă destinele în spiritul Evangheliei tale, și prin toate acestea să-i lucreze fericirea și cea de veci și și cea din lume. Și mai facă, darul tîu, ca poporul însuși, ascultînd glasul preoților tîi, să stea în unirea credinții și în frica poruncilor tale, să păzescă pacea și dragostea creștină cu toți omenii, să munțescă cu rodire țarinele sale, să vadă spor în ostenele sale, să înainteze fără de încetare în toate cele bune și frumoșe, și așa ca cele ce din moși-strămoși ție și-a dat numele cu mîndrie, și de crucea ta speranțele și-a legat, sub scutul prevedinții tale, mărit să fie între neamurile pămîntului!

Mîntuesce Dîmnă, poporul tîu, și binecuvîntă moștenirea ta, și-i pasce pe ei, și-i înalță pe ei pînă în veac. 1)

Dat în Lugos, în Reședința episcopescă la 30 Iunie 1903.

Episcop Demetriu Radu.

Papa — bolnav. Din Roma sosese sciri foarte neliniștitoare despre sănătatea Sfinției Sale Pontificelui Leo XIII.

Venerabilul bătrîn suferă de aprindere de plămîni, respirația sa e înceată, bătăile inimii rari și catastrofa se așteptă pe fiecare minut.

Întregă lumea catolică așteptă cu neastîmpăr sciri din Vatican. Deja s'au luat toate dispozițiile în așteptarea catastrofei și a alegerii noului Pontific.

Martii, Sfinția Sa a fost supus unei operațiuni grele, i-s'au estras 800 gr. de apă din plămîni. Operația a succés. Marele bolnav nici n'a simțit dureri, se ruga în liniște. De atunci, după ultimele sciri, starea lui s'au îmbunătățit.

De altcîm, după afirmările medicilor, cu totă vîrsta înaintată, de 93 ani, Papa e destul de vîguros și bunătatea lui Dumnezeu e mare.

Episcopul Radu — acasă.

Înainte de ce ar părăsi platurile mănăse ale Bănatului, Prea Sfinția Sa Episc. Radu, a mai venit odată în comuna sa natală, Uifalău, ca să se entusiasmeze și să lele curaj, rugându-se la mormintele strămoșilor săi, de pe frumoasa vale a Murășului.

P. S. Sa a sosit la Aiud Lună d. a. însoțit de medicul Dr. Iacob Maior și adv. Dr. Isidor Pop, amândoi din Lugoj. Public mult l'a așteptat la gara din Aiud și apoi și mai numeros acasă în Uifalău.

Martți, srbătoarea Născerii Sf. Ioan. poporul comunelor Uifalău și Tămpăhaza și mulți din satele vecine: Lörinț, Beldiu și Mișcreac, forma un pitoresc spalir, de la casa părinților Episcopului până la Sf. Biserică. Pe tot parcursul poporul aclama cu vii entusiasm pe Inbitul Episcop, care cu ochii strălucind de lacrimi, împărția binecuvîntare.

Mica și modesta bisericuță de lemn era ticsită de credincioși. Sta liturgie o celebra vicariul Dr. Radu, protop. Maior și Fodor, asistați de preotul Aurel Pop, ca diacon. Chorul îl conducea harnicul preot Nic. Aron. După sevrișirea stei liturgii, se porni procesiunea la morminte. Aci Episcopul ceti deslegarea, apoi protop. Maior, într'un entusiast cuvînt, salută de Episcop în numele consătenilor săi și-l dorește putere și sănătate în noua poziție de Episcop al diecesei de Orade. Cu glas tremurând de emoție, răspunde P. S. Sa, mișcat de dragostea ce i se arată și consciu de grăua misiune ce-l așteptă, ca urmaș a marilor Episcopi Vulcan și Pavel, a venit aci, ca revădînd mormintele străbunilor săi, cari au ținut cu tărie la credință în mijlocul celor mai mari persecuții, să se inspire de curaj și bărbăție. Îndemnă poporul la alipire și dragoste cătră sf. Biserică, și-l îndemnă, ca pe cum au clădit școlă frumoasă, se ridice și Domnul casă vrednică; le promite tot sprijinul său. După aceste cuvinte, cari stôrseră lacrimi din toți ochii, aclamările păreau nesfârșite. Se alege apoi locul, pe care are să fie clădită noua biserică, între celea două comune, și aproape de cale, ca trecătorii să se umple și ei de nădejde, trecînd pe lângă casa Domnului. Dr. Maior, născut și el în această comună, promise să dele totă pētra de lipsă la clădire.

Episcopul, încunjurat de numărosă suită, cercetă pe preotul, și mai mulți fruntași din comună. Timpul era splendid, și totul părea așa de srbătoresc.

La 1 oră s'a dat masă mare la casa fericiților părinți, erau câte-va sute de oșpeți: preoții din jur cu familiile lor, sosiți de la Aiud, Blaș, Alba-Iulia etc. Episc. ridică paharul în sănătatea părinților săi. A fost o scenă plină de momente înălțătoare. Episcopul care vorbește cu entusiasm, acum avea vōcea încetă și tremurândă, el nu-și mai putē stăpâni simțimintele, peste cari, de alt cum mai tot de una stăpănesce. Vorbește de dragul muncii, pomenește cum pe vremea sa mulți mers'au la Roma, dar mulți au revenit frânți de bōlă și greū, „și lemne de vor tăla pe spatele tēu, tu nu te lăsa, ei mergi înainte“, a zis tatăl său la plecarea. „Așa

el" rēsună vōcea vigurosului părinte. Mulțimesce din inimă și cu deplină recunoscință părinților săi, cari l'au învățat a munci. A mai vorbit Dr. Maior, protop. Maior și bătrânul Ioan Radu, tatăl Episcopului, care în un toast, ce ar face cinste multora, mulțimesce lui Dumnezeu, că l-a dat copil bravi și ascultător, cari îi pricinuesc, acum la bătrănețe, neașteptate bucurii. Dorește Episcopului tărie în noua vrednicie, îndemnându-l să muncescă, căci fără muncă, nime nu pōte ajunge nicăiri.

După prânz, feciorii din sat împodobii cu flori și brăne trefeolore, au jucat felurite jocuri naționale.

Mai târziu au venit de la Aiud, comitele Zeyk, vicecom. Szász, preș. Toth, și fibirăul Imreh spre a visita pe Episcopul și al comitatului.

A doua zi, Mercuri d. a. Preasf. Sa a venit la Blaș, unde a fost găsdit cu multă dragoste de Escel. Sa Mitropolitul, care a dat Joi un prânz în onōrea înaltului oșpe.

Joi nopțea Episcopul a relntors la Lugoj, spre a se pregăti de strămutarea la noua sa reședință în care se va instala la 2 August n.

Raport general

despre activitatea societății de lectură „In. M. Clain“ pe anul 1902—1903.

(Continuare.)

B) Partea specială.

1. Comitetul societății.

În urma acelei împrejurări, că comitetul societății pe anul următor să alege tot de una cu finea anului scolastic, se esplică lesne, că nu pōte fi completat, de cât cu intrarea noilor alumnii seminariali în sinul societății. În prima ședință administrativă ordinară, ținută în 19 Octombrie 1902, s'a completat comitetul ales în ședința administrativă electorală ținută în 10 Maiu 1902. Ast fel comitetul societății pe anul 1902—1903 a fost compus din următorii: president: Traian German, teolog anul IV-lea, vice-president: Ioan Boldor, t. an. III., secretar: Nicolau Ticaciū, t. a. IV., arhivar: Emilian Aldea, t. a. III., cassar: Cornel Andrea, t. a. III., controlor: Iosif Bogdan, t. a. II., bibliotecar: Aurel Voda, t. a. II., vice-bibliotecar: George Grec, t. a. I., notar: Ioan Cârnaț, t. a. I. — Comisia literară în anul acesta a fost compusă din următorii: president a fost vice-președintele societății, membrii: Eugen Pēcurar și Victor Turcu, teologi anul IV., Nicolau Platon și Octavian Popa, t. a. III., Nicolau Marcu și Petru Suciū, t. a. II. și I. Mărginean și A. Marcu, t. a. I.

Pentru ca mersul societății să nu se intrerupă, ca în anii trecuți, așa și în anul acesta s'a ales comitetul pentru anul viitor, rămânînd ca în Octombrie să se completeze cu funcționarii, cari sînt de a se alege din anul I. Ședința electorală s'a ținut în 5 Maiu a. c. și au fost aleși următorii: president: Octavian Popa, teolog anul III., vice-president: Petru Suciū, t. a. II., secretar: Ioan Boldor, t. a. III., cassar: Iosif Bogdan, t. a. II., arhivar: Aurel Voda, t. a. II., controlor: Silvii Poșar, t. a. I. și bibliotecar: Ioan Cârnaț, t. a. I.

2. Membrii societății.

a) Membrii ordinari.

Membrii ordinari ai societății în decursul acestui an au fost toți alumnii seminarului gr. cat. din Blaș, în număr de 58.

b) Membri fondatori:

1. † Esc. Sa Dr. Ioan Vancea, arhiepiscop și mitropolit. 2. † Esc. Sa Michail Pavel, episcop. 3. Esc. Sa Dr. Victor Mihályi de Apșa, arhiepiscop de Alba-Iulia și Făgăraș. 4. Ilustr. Sa Dr. Vasile Hossu, episcop. 5. Ilustr. Sa Ioan Micu Moldovan, preiat papal, preposit capitular și membru al academiei române. 6. † Alexandru Micu, canonic. 7. † Dr. Alexandru Grama canonic. 8. Reverendissimul S. P. Mateiū, canonic. 9. Ilustr. Sa Iuliū Barđoși, inspector școlar în pensiune. 10. † Basiliū Raț, fost vicariū foraneū și rector seminarial. 11. Spectata Dnă Iulia Laurentiū. 12. Spect. Dn. Nicolau de Calmurky, 13. Sp. Domn Dr. Todorescu, medic militar. 14. Spect. Domn E. Măcelariū pretor pensionat. 15. Dl Căpitan G. Petrovič (România). 16. On. Dn. Dr. Elefterescu, profesor (Bucuresci). 17. † G. Boeriū, supralocotenent c. r.. 18. On. Dn. Ioachim Totoian, preot gr. cat. 19. Sp. Dōmnă Silvia Handrea, 20. Institut de credit și economii „Patria“. 21. Institutul de credit și economii „Arieșana“. 22. Institutul de credit și economii „Murășana“. 24. † Dr. Ioan Bob, profesor și prefect seminarial. 25. † Ioan Antoneli, canonic. 26. † Constantin Papfalvi, canonic. 27. † S. Ciaciani, 18. On. Dn. Ioan Bozac, preot gr. cat.

(Va urma.)

Masa studenților de la școlele din Blaș.

De mult nu s'a scris în public despre această pornire umanitară. Fiind sfirșit de an, comitetul de acțiune să simte îndatorat, spre orientarea publicului românesc, să-și dele samă de tot ce a făptuit în această direcțiune.

Grija de căpetenie a comitetului a fost: crearea de fonduri necesari, cu ajutorul cărora să se pōtă ființa masa studenților. În scopul acesta a redactat un „apel“, cât se pōte de elocuent, adresat în linia primă absolvenților școlilor din Blaș; iar în rîndul al doilea tuturor Românilor dornici de înaintarea culturii românesci. Gazetele nōstre cele mai multe l'au publicat în întregime, iar restul a luat act de cuprinsul lui. Acest apel însoțit de cōle de contribuire s'a împărțit obștei românesci în 1000 esemplare și anume: 80 băncilor române, 217 la honorații și particulari, 657 parochiilor din archidieceasă și 46 diecesei Lugoșului; acestea din urmă recomandate prin circular de consistōrele respective.

Apelul nostru a aflat primire la multe inimi deschise. Contribuirile sosesc zi de zi. Multe vin și de la persoane, cărora nu li s'a trimis apel. — Baniū intrați îi administreză cassa centrală archidieceșană. Tot ce a încurs până acum s'a chitat în fōia „Unirea“, în parte și în celelalte fol românesci. Sumele trimise

de-a-dreptul direcțiunii gimnaziale s'au publicat în raportul școlilor. — După socota casei centrale și evidența noastră, fondul mesei studenților cu sfârșitul lui Iunie curent face în numărul 14000 corone.

Colele de contribuire alăturate la apel, au sosit în următoarea proporție: de la bănci 17; de la particulari 100; de la parohii din archidieceasă 260; din diecesa Lugosului 30.

Acestea cifre dovedesc, că un număr considerabil din colele de contribuire încă nu ni-au sosit.

Credem a nu supăra pe nimeni, dacă pe această cale rugăm pe toți domnii, cari au primit colele de contribuire, să grăbescă în interesul cauzei ce urmărim, a înapoia colele primite. Ori ce contribuire este binevenită.

Deschiderea mesei va fi la 1904, anul jubilar de 150 ani de la înființarea școlilor din Blaș. Ar fi un frumos moment pentru generațiile viitoare. La închirierea colectei se va face o dare de samă detaliată în broșură aparte.

Fie ca șirele noastre să deștepte în multe inimi dorul de a contribui cu obolul său la întemelirea unui nou „surogat“ al culturii românești.

Blaș, la 30 Iunie 1903.

La mandatul comitetului de acțiune:

G. Precup
membru com. și notar.

Internatul „Pavelian“ de băieți din Beluș—Belényes.

Condițiunile primirii sînt următoarele:

1. Pentru un tinăr vor fi de a să plăti câte 30 cor. la lună, și așa pe un an 300 cor. Din suma aceasta să vine 240 cor. pentru întreținere și 60 cor. pentru uniformă. Plătirea are să se întimplă cu totă punctualitatea în două rate anticipative, ceea ce părinților li-se aduce aminte cu totă serioșitatea, căci altminterlea rectoratul în decursul anului va fi silit a trimite pe elevii, ai căror părinți nu au solvit ratele la timpul său.

2. Pentru remunerarea corepetitorilor aș de a solvi 10 cor. la an.

3. Fiesce care elev la începutul anului are să aducă cu sine:

a) 6 saș cel puțin 4 părechi de schimburi, de trup saș albituri.

b) batiste (năfrâmi) și 2 cravate.

c) încălțăminte trebuincioasă.

4. Vesminte de pat:

a) 1 saltea (sac de paie), b) 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee) c) 2 perini și 4 fețe de perini și un țol saș plapomă d) 2 fețe de acoperit patul, e) 4 ștergere și 4 servete.

5. Are să se provadă fiesce care elev mai departe cu 2 pepteni, 3 perini pentru călțuni și 1 pentru vesminte.

Tote schimburile și vesmintele aș se fie însemnate cu grije de acasă cu numele elevului respectiv, fiind numele cusut ori scris cu cernelă ce nu se șterge prin spălare căci altminterlea superioritatea institutului nu pôte lua nici o răspundere la cas, când s'ar pierde.

Părinții saș tutorii sînt rugați, ca în decursul anului să nu trimită tiderilor bani, nici articlii de mîncare, cari aoese ori sînt spre daunarea educației și progresului în studii, și pot duce la escese și transgresiuni. Mîncările, ce cu tôte aceste le-ar trimite fiilor săș, să vor împărți între conșcolarii respectivilor elevi.

Tinerilor în Internat li-se va da următoarea provisiune:

1. a) Locuință comodă și sănătoasă provădută cu tôte cele de lipsă; b) încălțit, spălat și luminat în timpul recerut; c) vișt întreg regulat, și în special: de dejun lapte, de prânz 3 specii, Duminica și în sârbători 4 și de cină 2 specii.

2. Medic și medicină pentru bolnavi și scaldă de 2 ori la lună.

Ce privește vesmintele uniforme, pentru taxa de 60 cor. amintită mai sus, fiesce care elev va căpăta: 2 rinduri de vesminte de postav, unul de iernă altul de vară și un cabat de iernă (mencikoff) pe doi ani.

Părinții sînt avisați, că pentru eventuale stricăciuni făcute de fiu lor în mobile ori alte obiecte de ale institutului date lor spre folos sînt răspunzători și vor avea să le rebonifice.

Elevii să vor prezenta în 2. ori 3 Sept. st. n. înaintea superiorității institutului însoțiți de părinții saș îngrijitorii lor, unde aceștia vor plăti taxele de lipsă, fără a căror solvire elevii nu-și vor puté ocupa locul în internat.

Părinții, cari ar dori să-și așede băieții în internat, să-și trimită petițiunile la adresa Rectoratului pînă la 10 August.

Rectoratul
Internatului „Pavelian“
de băieți gr. cat.

Nr. 533—1903.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statute membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convocă în

Adunare generală ordinară

la Baia-mare pe zilele 9 și 10 August st. n. 1903.

Programul adunării este:

Ședința primă.

Duminică în 9 August st. n. 1903, la orele 11 înainte de amăzi.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Constatarea delegațiilor prezenti.
3. Raportul despre activitatea comitetului central în anul 1902.

4. Alegerea comisiunilor:
a) pentru examinarea raportului general;
b) pentru examinarea socotelilor pe anul 1902 și a proiectului de buget pe anul 1904;

c) pentru înscrierea de membrii.

5. Propuneri eventuale.

La orele 5 după amăzi ședința festivă a secțiunilor științifice-literare.

Ședința a doua.

Luni în 10 August st. n. 1903, la orele 10 înainte de amăzi.

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiunilor.
2. Fixarea locului pentru proxima adunare generală.
3. Dispozițiunii pentru verificarea proceselor verbale.
4. Închiderea adunării generale.

Se observă, că eventuale propuneri aș să fie prezentate în scris presiidiului Asociațiunii (în Sibiu, Strada Morii Nr. 8), cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 3 Iulie 1903.

Ioan St. Șulțu m. p.,
vice-president.

Dr. Ilie Beu m. p.,
secretar II.

Noutăți.

Din Archidieceasă. Dr. Aug. Bunea, a fost numit administrator al domeniilor fundat. și fisc consist. Dr. Victor Szmi-gelaki, inspector școl. arch. și preș. la reu. biser. de asigur. Alta. Uilăcan, admin. adj. al domin. Dr. Isidor Marcu, membru în comisia pentru revis. cărților biseric. Silvestru Nestor și Emil Viciu prof. aș fost numiți asesori consist.

Chirotoniri. În 5 crt. aș fost chirotoniți ca diaconi și în 7 ca preoți, clericii abs. Ioan Câmpian și Ioan Belan, preoți disp. Carol Ignat, numit admin. paroch. în Petridul-de-mijloc, distr. Turda, — Zaharie Pop. în Beșimbac, Vicariat, — Mihail Dămian, în V.-Szt.-Jona, distr. Reghin, — Ilariu Viciu, Erneiul-mare, distr. Murăș și Toma Opresan, numit coop. în Cichindeal, distr. Cichindeal. — Tot atunci aș fost făcuți lectori: Emil Francu și Dumitru Gafton, cler. bienall.

Logodnă. Dia Beiuș se anunță logodna profesorului gimnazial Camil Selagian cu d-sora Angela Butean, fca directorului Butean. — Gratulăm!

Nouă fundațiune. Repausatul Sofr. Pascu, fost preot secundar în Tievaniul-mare, diec. Lugos, și-a lăsat tôte averea, care se ridică la suma de 20000 cor. ca fundațiune pentru stipendii. Interesele fundațiunii le va folosi în decurs de 20 ani, bêtărna și vèduva lui mamă și nepoții de frate și soră, iar după expirarea acestui termen, se va activa fundațiunea, împărțindu-se stipendii și trecînd în administrarea Ordinariatului de Lugos.

Pentru biserică din Copand. Tinerimea română din Copand și jur invită la petrecerea de vară, ce o va aranja în 12 Iulie st. n. a. c. în școla gr. cat. din Copand. Venitul curat este destinat pentru fondul de edificare a s. bisericii din loc. În legătură primim următoarele șire: Biserica ca comunitate etică mai înaltă, în care se manifestă quintesența vieții sufletescă a omului prin deprinderea sentimentelor religioșe ideale este fără îndoieală un bun omenesc neprețuit. Pentru noi biserică este mai mult. Pentru noi la cari legea și credința strămoșescă e concrescută cu limba și individualitatea noastră etnică de popor, biserică este nu numai sacruar ei și paveză puternică a celor mai prețioșe comori spirituale a ființei noastre naționale. Când pătrunși de însemnătatea bisericii în viața neamului nostru, în conșterarea cu comitetul parochial a comunei curat românești Copand, a cărei poporenii credincioși simțesc lipsa unui locaș, sînt potrivit pentru deprinderea sentimentelor sale pii, ne-am ținut de datorișță plăcută a contribui la sporirea fondului de edificare a bisericii de acolo prin aranjarea unei petreceri de vară, ne permitem a trece marginile unei manifestățiunii locale și a apela la întreg publicul românesc, ca din incidentul petrecerii noastre să binevoișcă a sprijini cu obolul său scopul mărș a aceleia și ast fel să aducă jertfă bine primită pe altarul național. Comitetul aranjator.

Prăjitura Zwiback. Acestă prăjitură pesmet. care e recomandată de cel mai bun medic omenilor cari sufer de stomac, cu însușirile sale nutritore e superioră prăjiturei de la Karlsbad. Efectul ei binefăcător se simte după un timp relativ foarte scurt. În urma analizei oficiose s'a constatat, ca această prăjitură conține în mai mare măsură elementele nutritore și puterea de-a atăca de-a dreptul morbul de stomac ca ori și care alta prăjitură. Se pôte primi de la C. T. în M. Ea se vede în inserat.

Neurolog. † Ioan Kerestes, parochul Imbuzului, a repausat la 1 Iulie st. n. 1903. în al 79-lea an al vieții și 55 al preoției provădnt cu ss. Sacramente ale moribunșilor.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Să credem în Dumnezeu!

(După Can. Ludovic Schüller.)

(Continuare.)

Sórele, centrul sistemului nostru planetar, fiind la o depărtare de 35 milioane de leghe de la pământ, ne trimite în decurs de 8 minute și 13 secunde lumina sa — care percorre 70 de mii de leghe în fiecare minut de secundă. Sînt apoi stele, cari se află la o distanță așa de mare, în cât raza lor de lumină ajunge la noi în decurs de 3 ani, ca de es. Siriū — de patru spre-zece ori mai mare ca sórele.

O rază de lumină din Alcione, cea mai strălucitoare dintre Pleiade, numai în decurs de 500 de ani ajunge la pământ! Humboldt zice, că lumina stelelor din calea lactelui numai în decurs de mai multe mii de ani ajunge la noi! Dumnezeu meu, ce distanță colosală, indefinită! Decî dacă acele corpuri zac la o distanță așa mare și cu toate aceste noi le putem vedea, e de lipsă să conchidem, ce imensă trebuie să fie mărimea lor, altmintrelea nici cu telescopurile cele mai puternice nu le-am putea vedea. La această concluziune a științei, mintea noastră rămîne incrimenită în fața calculărilor atît de grele, și se pierde în sinul imensității. Numai două idei rămîn imprimare în mintea noastră la vederea atător lucruri minunate: micimea pămîntului, pe care petrecem această viață trecătoare și infinita splendoră și magnificență a Aceluia, care a creat acele corpuri, care le vibreză în sinul spațiului, le armonizează și le susține cu o înțelepciune mirabilă. Cu tot dreptul așa dară putea Psalmistul să esclame: *Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu și facerea mînilor lui o vestese țaria* — arătînd omului mărirea, înțelepciunea și puterea Creatoriului.

Acum aruncîndu-ne privirea la aceste lucruri minunate cineva îndrăzni să afirme, că toate aceste au ajuns la existență de sine însăși și din o orbă întimplare? E vorba despre miliarde de sóri, ba despre corpuri cu mult mai colosale, de cât sórele nostru, îmbrăcate cu o lumină de o mie de ori mai puternică ca a sórelui, e vorba despre corpuri împrăștiate în un spaț neconcesibil și nelimitat, ținute în ordine de legi înțelepte, misterioase.

Pe lângă aceea, dacă sórele nostru e încunjurat de 13 planete principale, între cari e și pămîntul nostru — dacă pe lângă aceste mai admirăm alți planete superiori, cine-și va putea închipui ce miriadă de corpuri secundare e încatenată de forța de atracțiune cu stelele considerate mai înainte? Și dacă fie care efect presupune tot de una o cauză proporționată, — ce să zicem, cum să ne închipuim cu mintea noastră atît de mărginită mărirea și înțelepciunea acelei prime cauze, care a creat acele corpuri, și care așa de minunat le-a așezat în spațiu?

Un singur lucru putem zice, înaintea unui singur răspuns se liniștește inima noastră și ni-se îndestulesce mintea: că adevă-

a fost un Dumnezeu preînțelept și atotputernic și nemărginit, care toate le-a organizat ast fel.

Cînd se espunea pentru prima dată teoria lui Newton despre mecanismul lumilor, cei ce ascultau admirabilele concluziuni ale marelui astronom, plini de entuziasm pentru surprîndetorele descoperiri ale științei esclamară într'un glas: Mărirea lui Dumnezeu, care a creat cerurile, și ne-a dat pe Newton ca să ne facă să le cunoșcem! — Dacă așa dară fapăturile în genere vorbind sînt o scară, pe care ne suim pînă la Făcător, considerațiunea corpurilor ceresci e de atare natură, în cât pe lângă aceea că mă mărturisește existența lui Dumnezeu, ne face în anumit chip — să cuprîndem și infinitele sale perfecțiuni.

Newton, care cunoscua lumea mai bine ca mulți alții, a conceput o idee și un respect așa de mare față de Dumnezeu — în cât nu putea să-l numescă, fără ca să-și descopere capul în semn de reverință față de o Ființă cu atâtea perfecțiuni infinite.

Pentru a conchide tot mai mult din mărirea și splendoră corpurilor ceresci existența lui Dumnezeu va fi de folos și următoarea reflexiune: E sigur, că acele stele, acei sóri imenși există, că aceste corpuri sînt înzestrate cu o lumină așa de intensă, în cînd ajung pînă la noi — situați la o distanță indefinită, necalculabilă. Acum cum e cu puțință, că acelea miliarde de corpuri ceresci, să existe fără vre-o rație suficientă, fără de un scop proporționat lor? Dacă și cel mai mic corp are o rație, un scop pentru de a exista, cum vom putea să negăm această rație, acest scop — corpurilor considerate mai înainte? Dar dacă au un scop, o rație, pentru care au fost așezate pe firmament, nu putem recurge la orba întimplare, la o combinațiune casuală, ci trebuie să recurgem la o minte infinită, la o înțelepciune nelimitată, la o atotputernicie, la Dumnezeu însuși, care a aruncat cu mîinile sale pe vastul firmament acel imens și necalculabil număr de astrii.

Așa dară la vederea unui ceriū instelat, e o mare nebunie a nega existența lui Dumnezeu, e o nebunie a nu-și forma despre Dumnezeu ideea cea mai sublimă.

§. 2. Plăntele.

Ceea ce am zis despre firmament, despre corpurile ceresci, trebuie să repetim și pentru corpurile pămîntesci. Simpla lor existență nu se poate nici de cum explica fără de a recurge la o cauză primă producătoare. Splendoră, frumusețea lor, apoi numărul, mărirea și diferitele lor prerogative, esclud ori ce îndoială serioasă despre splendoră, magnificența și infinitele perfecțiuni ale Creatoriului.

Nu vom vorbi despre corpurile neorganice ce există pe pămînt, nici despre surprîndetorele lor calități, ci vom arunca o scurtă privire asupra corpurilor organice, vom vorbi adecă despre plănte, despre animale și în urmă despre om. Nu voi zice

decî nimic despre imensa masă de aer ce încunjură globul nostru pînă la o înălțime de 100 chilomeri, nu vom vorbi despre importante și minunatele fenomene, ce se produc în natură, despre imensitatea oceanului, ce acopere trei (din patru) părți ale pămîntului nostru, nu vom vorbi despre minunile lumii netasuflețite, despre corpurile neorganice împrăștiate pe pămînt, ca să dovedim din aceste imensitatea, înțelepciunea infinită și atotputernicia Aceluia, care toate aceste din nimica le-a adus la existență într'un mod așa de minunat. Ne vom mărgini așa dară la plănte, la animale și la om. Și ca să începem de la plănte, cine mi-ar sci spune numărul precis al acelorora? Deși au trecut multe veacuri, de cînd botanicii studiază aceste ființe organice, cu toate aceste trebuie să mărturisească că nu cunosc de cât un număr foarte mic de plănte.

După calculările cele mai comune, e sigur că cel puțin 75.000 de specii de plănte sînt cunoscute. Acum să presupunem că alte 25.000 sînt necunoscute, și că fie care familie de plănte are cam un milion de indiviși, ajungem așa dară la un rezultat de 100 mii de milioane de plănte, martori credincioși, cari ne dovedesc existența Creatoriului în contra ateistului!

Și apoi dacă de la numărul aproximativ trecem la mărirea lor, ce scară indefinită ni-se înfățosează! Sînt plănte de acelea, de cari și dacă am aduna la oaltă o mie, abia ar putea fi egale — toate la oaltă — unui fir de năsip. Acei bureți ascofori — cari de comun se numesc *mucedala pămînt* — nu sînt alt-ceva de cât plănte; avem decî înaintea ochilor o vegetațiune, care — deși microscopică — nu încetă de a fi importantă și măiestrosă. Negrêta, a une ori verdeța aceea, ce o vedem pe case pe statue, pe muri, în locuri umede — nu este alt-ceva de cât o pădure de plăntuțe. Dumnezeu meu, ce micime extremă! Dar aceste micuțe plănte microscopice au organele lor respirătoare, nutritive și reproducătoare. Acum, o înțelepciune comună, o putere mărginită — putea să formeze organisme așa mici, subtile, complicate și minunate? Trecînd apoi de la plăntuțele aprópe invisibile la marile colóse ale regnului vegetal, trebuie să ne minunăm cu mult mai tare și să mărturisim — cuprinși de ceea mai mare mirare — nu numai existența, ci și infinitele putere a Creatoriului.

Deși stejarul se consideră, ca perfecțiunea vegetațiunii, cu toate aceste Adansonia de Senegal — ce se poate considera ca cel mai antic vegetal al planetului nostru, are un trunchi mai bine de 19 metri de circumferință. Cedrul gigantic din California, cînd a fost lovit de fulger — avé o înălțime de 150 metri. Într'o parte din acest trunchi — transportat în palatul de cristal din Londra, au intrat 15 persoane.

(Va urma.)

ALBERTINA.

2 — Povestire. —

(Continuare.)

II.

La o mică distanță de la castelul d'Espinasse, se vedeau ruinele unui alt castel frumos, al cărui proprietar — contele de Montermè — acuzat de înaltă trădare, a fost condamnat — cu 25 de ani mai înainte — la exiliu, și i-s'au confiscat toate bunurile sale, cari pretuia mai multe milioane.

Neferticitul, împreună cu soția și cu doi prunci înă tineri, a plecat spre America, lăsând castelul în grija unui servitor bătrân și credincios, care măhnit până la suflet de o nefericire așa mare — la care ajunsese acea familie bună și cinstită — în totă ziua cerea de la Dumnezeu darul ca să vadă pe bunul și iubitul său stăpân intrând în locuința părinților săi.

Sărmanul bătrân! Cu totul tot altă sorte îl aștepta! La 10 ani după plecarea stăpânilor săi, un preot evlavios îi dădu o epistolă bine sigilată — cu rugarea ca să o expedieze cât mai curând contelei Albert de Montermè. În dinsa — îi zise bunul preot — contele va afla modul și mijlocele de a-și dovedi nevinovăția sa și de a-și recăștiga bunurile.

Credinciosul servitor — estasiat de bucurie — alergă la castelul d'Espinasse și arătă epistola marchisului — care fusese pururea cel mai intim amic al contelei — zicând: Eū plec, pentru că nu voiesc să pun pe postă un tesaur așa prețios, voiesc să o predau eu însu-mi contelei, și să-l readuc eu mine în Franța.

Domnul d'Espinasse aprobă proiectul său, și-l indemnă să plece cât mai iute. Dar oh! a doua zi bravul Antoniu nu se mai arătă, iar apoi în ziua următoare mergând marchisul la castel — ea să-l întrebe când are de cuget să pornescă în călătorie și să-l dele banii de lipsă — îl află deja cadavru, zăcând într'un lac de sânge. El a fost asasinat într'un chip barbar, de sigur cu scopul de a-i lua epistola — pentru că ori câte cercetări a făcut marchisul — ajutat și de poliție, n'a fost cu putință să o afle, asemenea nu s'a putut afla o cassetă de scumpeturi, unica rămășiță din bogățiile contelei de Montermè — ce bunul servitor a reușit să o scape din ghiarele fiscului, și pe care are de gând să o ducă cu sine spre a o preda iubiților săi stăpâni.

Castelul rămase deșert, grădinile și parcul necultivate și părăsite, și ca și când acestea n'ar fi fost de ajuns, un puternic cutremur de pământ a surpat partea cea mai mare a edificiului, rămânând neatinsă numai aripa dreaptă a palatului. Poporul, care ușor se lasă înșelat de aparințe — vedu în aceea o dovadă a vinovăției contelei, și obicinuitele fabule despre spirite și fantasma, au făcut ca locul acela să fie considerat un loc de spaimă și groză pentru locuitorii din jur.

Nu se mai scia nimic despre familia de Montermè, numai din când în când se

vedea rătăcindu-se în jurul castelului un necunoscut îmbrăcat cu un vestmânt lung, cu fața acoperită mai de tot de o pălărie; și pare că vrea să se ascundă de privirea altora, și cât ce se lua pe samă că-l vede cine-va, se depărta cu repeziune.

Cine era dînsul? Nu scia nime. Toți se perdeau în conjecturi, dar tot de una departe de adevăr; o samă ziceau că e un strigoiu, ce se refugiează între ruinele castelului dărîmat — pentru ca să-și facă acolo vrăjitoria sa; alții ziceau că e un făcător de rele, care voiesc să scape din mâna judecătorilor, ba alții ziceau că e umbra contelei de Montermè — osîndit de dreptatea lui Dumnezeu ca să vagabundeze printre ruinele anticiei sale locuințe.

Intr'aceea mica Albertina reîntorcându-se în casa părintescă — creștea frumoasă și gentilă, inteligența sa se dezvoltă de minune, și inima sa se deschidea cu dulceta la influințele ceresci ale virtuții prin grija iubitore a preabunei sale mălce, și era frumos a vedea o fetiță ceva mai bine de 5 ani — îngemănăată cu evlavie la picioarele altarului, rugând pe Dumnezeu — carele iubesc atât de mult pruncii și pe Preacurata Vergură Maria — ca să facă să crească bună și ascultătoare, să prospereze și să binecuvinte pe iubiții săi părinți, pe moșa sa și pe frățiorul ei Richard. Tot așa frumos era a o vedea împreună cu mălca-sa intrând în căsuțele sêracilor și întindând cu fragedele ei mănute ajutorele — ce marchisa, mamă-sa le ducea sêracilor, morboșilor și bătrânilor din sat și din jur.

Dinsa are o amică de aceeași etate, o biată orfană, care la puține zile după plecarea familiei d'Espinasse în Anglia — a fost aflată într'o dimineță abandonată pe treptele bisericii din sat. Parochul cercase — dar înzădar — despre urmele părinților, și pe mica pruncă a luat-o la sine o țerancă văduvă și sêracă, carea o iubia ca și când ar fi fîca sa.

Tinera marchisă se îngriji de mica orfană și ajută pe mălca adoptivă cu sume frumoșe de bani, și cu mare plăcere se învoi, ca micuța să vină în totă ziua la castel și să petrecă cu Albertina, pentru că deși era îmbrăcată țerance, dar era bună și gentilă, apoi fața și manierele sale te făceau să crezi că e dintr'o familie domnăscă; ba un observator atent ar fi aflat între acele două fetițe asemănare așa de mare — în cât te făcea să crezi că se trag din aceeași familie.

Bărbatul Iuliei — pururea melancolic și morbulent — se bolnăvi greu, și pe lângă toate grijile iubitore ale soției și ale sócrei sale și rugăciunile călduroșe ale fiilor săi și ale Anei (mica orfană), în scurtă vreme ajunse la cele din urmă.

El ceru și primi cu mare evlavie și pietate Tainele cele din urmă și adormi în Domnul — după ce a recomandat jalnic soție educațiunea creștină a pruncuților.

A fost înmormîntat în capela castelului și pe monumentul lui s'au scris următoarele cuvinte: A. D. M. Se născu în bogății, trăi și muri între lacrimi. Rugați-vă pentru dînsul!

(Va urma.)

Cleric gr.-catolic român.

(Continuare.)

„Judecățile lui Dumnezeu sînt necuprinse, și căile sale nepetrunse.“ Provedința divină a voit ca încă până astăzi cea mai mare parte a națiunii române să fie afară de sinul sfîntei sale biserici. Se vede, că încă n'a meritat națiunea română, ca toți fiii săi să se întorcă de pe căile rătăcite. Pote e încă voia divinei provedințe, ca fiii acestei națiuni să orbece în întunerec împreună cu celelalte popore sistematice. Nu numai atât, ci Provedința divină încă permite, ca acești fii rebeli să se scole în contra filor bisericii adevărate, să-l acuse de nepatriotism, neromânism, pentru că nu să lapedă de credința cea adevărată.

Le permite să ne acuse de proselitism, vinare de suflete, dacă lucrăm pentru mîntuirea oilor pierdute. De acesta inse numai mândrii putem fi.

Și pentru ca rătăcirea să fie și mai evidentă, Provedința divină a permis, ca aceea parte a bisericii — care până a fost una cu adevărata biserică a lui Christos — după schismă să decadă în o așa stare de letargie! Și ca slăbiciunea ei să apară și mai mult, tot aceea Provedința divină a permis, să se împartă în zeii de biserici naționale fără de nici un cap espuse la bunul plac a puterii pămîntesci. Frații nostri schismatici încă și-au făcut două biserici, naționale, dacă nu trei romănesci, căci adevăra la câte guverne sînt supuși atâtea biserici constituie. Frații liberi au o biserică ortodoxă română constituitoare de stat, autocefală. Aceștia de la noi au o „adeverată biserică națională constituțională.“

Acești frați cu biserică constituțională de un timp au luat în arîndă „Românismul“ pentru biserică pravoslavnică. Românismul acesta vrea să fie un farmec, pentru a atrage sufletele naivă la biserică pravoslavnică. De ce mijloce nu se folosesc diavolul, cu permisiunea lui Dumnezeu, în lupta în contra bisericii adevărate, în contra miresei lui Christos? Prin frăse frumoșe de naționalism, patriotism se misuiesc biserică pravoslavnică să țină mintile naivilor în orbă spirituală, să nu cunoscă absurditatea schismei, și ast fel conduși de iubirea de adevăr, de dorul de a afla credința, invetătura adevărată a Mântuitorului, să se reîntorcă la sinul mamei, care cu dor îi așteptă.

Și se află mulți, cari să fie seduși de frăse: „adeverata noastră biserică constituțională.“ Și nici nu ne vom mira de acesta, dacă vom considera spiritul timpului modern, care habar n'are de religiune, de cultura religiōsă. Pe omul modern nu mult îl altereză, în ce formă rōgă cine-va pe Dumnezeu.

Pare că ne vine greu a crede, că pentru deosebirea formelor credinței în Dumnezeu se pută versa atîta amar de sânge.

Noi, omenii vremurilor de azi sîntem atât de obișnuiți cu libertatea credinței, în cât ni-se pare monstruositate a voi să octroezi membrilor altor confesiuni felul tău special de a crede în Dumnezeu.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Sămănătorul“, sub direcția unui comitet. Anul II. Nr. 25. cu următorul sumar: N. Iorga, Literatura falsă. — M. Eminescu, Printre stînci de piatră secă (poesie). — Ov. Densușanu, Laminătorii satelor. — St. O. Iosif, Pentru ce ne-am teme? (poesie). — N. Macedoneanu, Viața în Albania. — * Căntece din Ardeal. — Il. Chendi, Cronică (Multimea...). N. I., Bibliografie. Răspunsuri. Numărul 20 bani. Abonamentul 10 lei pe an.

Prof. Dr. Elefterescu: Despre necesitatea religiei în omenire, pag. 44. Despre căsătorie, pag. 34. Despre mama de familie, pag. 38. Trei disertații resp. conferințe, ținute la societatea culturală „Familia“.

* * Năua teorie cosmogonică Bistrița 1903. pag. 54. E o încercare modestă, a unui reastronom de a da o teorie nouă relativ la formarea sistemului nostru planetar.

Iuliu Vnia: Carte de învățătură pentru școlile de repetițiune economice. Editura librăriei Ciureu, Brașov. pag. 400. prețul 1.50 cor.

Posta „Unirii“.

„Potere vrăjitoare“. Nu se poate, are atâtea defecte! Pentru celelalte același răspuns, „Tipografia“ noastră nu se ocupă, cu ast fel de lucruri.

Ean. »Iregularitățile« din biserica noastră sînt specificate în con. provinc. I. Tot în chestia din vorbă cetește pe Papp-Szilágyi.

„Capitanul de bandiți“ a sosit, va urma poate în nrul viitor.

R. M. N'am mai avut loc de astă dată, dar va urma.

Inserate.

Leac pentru cei ce sufer
de stomac.

Prăjitură „Zwiback“ se pregătește cu apă minerală de la „Bréb“. După analiza oficiosă cu însușirile eminente precumpănesc Zwiback-ul de la Carlsbad ca prăjitură foarte nutritivă și sănătoasă.

Acastă prăjitură se recomandă cu de-adins pentru cei cu greutate la stomac.

Se poate comanda per chigrm. à = 2 coróne, la

Carol Horgonyi,
pâneriú în Máramarossziget.

(30) 5-6

Prăjitură „ZWIBACK“.

Felménes pe 1902.
G. H. în Gh. pe 1903 pătariul al doilea.
Corni (Selagiú) pe 1900. Binevoici a ne trimite și restul.

Mischii pe 1902.
Casina, Betuș pe 1903 pătariul al doilea.
I. G. Otosigul român. S'a confundat cu cealaltă parochiă din Orade. Plătirea din 29/6 1901 s'a primit și an. 1901 e cuitat.

B.-Utluk pe 1903 sem. 2-lea. Posta e de vină ori notaril comunali, căci de aici să spedéză foia regulat. Nrul reclamat vi-s'a trimis diu nou.

Corni pe 1900. Adresa s'a schimbat.
Sz. József pe 1903.
K. Tóth pe 1901 sem. 1.
C. M. M. Béniș, pe 1903 pătariul 2-lea.
Busdy pe 1902 pătariul al 2-lea și 3-lea. Mai restéză pe un an întreg.

Editor și redactor răspunđător:
Aurel C. Domșa.

(29) 4-20

Fundat în anul 1789.

ERNEST KRICKL & SCHWEIGER,

literanți de curte ces. și reg. pentru materie de mătăș și ornamente sacre.

Viena I. Kohlmarkt 2.
„la porumbul alb“.

Recomandă

ornatele sacre, pregătite strict după ritul grec, ca de ea. falóne, diaconale, sticharii, saccos, omofor, epigonation, mitre, mandii, plascanice, baldachine, prapori etc. cum și tóte utensiile și vasele sacre de metal, ca disc. ciboriú, cruce, chivot, artoclasie, tricheriú și dicheriú, cadelnițe, candelă, sfesnice, candelabre etc. tóte pregătite solid și cu prețul cel mai ieftin de fabrică.

Catalođe ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în tóte combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără oerocetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormentare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială,
cu finea anului 1900: 1,303.572 cor. 15 bani.

Valori asigurate contra incendiului: 72,420.299 coróne. Capitale asigurate asupra vieții: 9,248.543 coróne.

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Diracțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5, et. I, curtea I,
precum și de la subagenții din tóte comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Seghedin, Șopron, Szabadka și Timișóra.

(5) 28-52

EMINESCU ȘI COȘBUC

de Alexandra Ciura, profesor.

Atragem atențiunea stîm. nostri cîțitori asupra acestei broșuri, care fiind scóse numai într'un număr restrîns de exemplare, se apropie de epuizare. — Exemplariul costă numai **1 cor. + 10 fil.** porto postal. — Se află de vînzare la Autor și la Tipografia seminarială din Blaș.

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

BUDAPESTA,

VII. ker., Erzsébet-körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în caré de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru tóte localitățile din țară și străinătate.

☎ TELEFON ☎ Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. ☎ TELEFON ☎

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbi, fără întrerupere, cu cruțarea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul ascate și acomodate, pe lângă responsabilitate.

Representanți în tóte orașele mai mari din țară și străinătate.

(9) 24-52

☉ Timbalele mele aũ fost decorate la espoziția milenară. ☉

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o resonanță fórté tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanță de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpéta cu 75 floreni. Daũ instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

Prescurant trimit gratuit.

JEGESI GÉZA

măiestru de țimbale diplomat și inventatorul țimbalei „Coróna de fier”.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 24-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficanților privați și de stat, industriașilor, neguștorilor și persoanelor apte de credit.

Pe lângă replătire avantajoasă
Pe case, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 $\frac{1}{2}$ și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiuni industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țării, și în sursele cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descurc cu pricepere și mare grijă.

Pentru răspuns e de a se aceluie marcă.

SZENES A

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 112.

(7) 24-52

Numărul patentei 16.794.

Carol Beck

pregătitor de ventilătoare patentate pentru ferestri.

BUDAPEST, VIII, József-utca 14.

În atenția directorilor de școală!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-i sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de către Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilătoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e eschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțămît.

Prețurile ventilătoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestri comune, școli, institute și locuințe private	13.—
Pentru ferestri mai ușore și mai simple	9.—
Ferestri de Closett	7-60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilătoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministeriul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Școlile elementare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincă, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincă se efectuează foarte prompt și foarte repede.